

BÜLTEN

10 Haziran 2022 2022/13

Şirket Yetkililerinin Vergi Cezalarına İlişkin Sorumluluğu

Giriş

Şirketin vergi borç ve cezalarına ilişkin olarak Vergi Dairesince anonim şirket yönetim kurulu üyeleri ile limited şirket müdürleri, başka bir deyişle şirket yetkililerinin şahsi sorumluluklarına gidilebilmektedir. Bu yazımız ile, şirket ortak ve yetkililerinin vergi borçları ve vergi ceza ihbarnamelerinden sorumlu tutulabilmesinin şartları ve sınırlarına değineceğiz.

1. Limited Şirket Yetkilileri ve Ortaklarının Vergi Ceza İhbarnamelerinden Sorumluluğu

6183 Sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanununun 35. Maddesi uyarınca limited şirket ortakları, şirketten tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacağından sermaye hisseleri oranında doğrudan doğruya sorumlu olurlar ve bu Kanun hükümleri gereğince takibe tabi tutulurlar.

Şirket müdürleri ise, kanuni temsilci sıfatı ile aynı kanunun mükerrer 35. Maddesi uyarınca sorumludur.

Vergi cezalarına ilişkin olarak ise, 6183 sayılı Kanun uyarınca şirket yetkilileri ve limited şirket ortaklarının kusursuz sorumluluğu öngörülmüş olup, bu bağlamda işbu kanun uyarınca yapılacak olan takiplerde ödevlerin yerine getirilip getirilmediği önem taşımamaktadır.

Uygulamada sıklıkla, limited şirketlerin vergi borçlarına ilişkin olarak şirket müdürleri ve ortakları adına ödeme emri düzenlenerek tebliğ edildiği ve bunların şahsi mal varlıklarına haciz uygulanarak tahsil yoluna gidildiği görülmektedir.

Ancak, vergi borçlarının ortakların ve şirket müdürlerinin şahsi mal varlıklarından tahsili yoluna gidilmesi için, Kanun ve Danıştay içtihatları uyarınca belirli sınırlar çizilmiş olup, bu şartlar gerçekleşmeden doğrudan şirket yetkilisi ve ortakları hakkında düzenlenen ödeme emirlerinin iptaline hükmedilmektedir.

Buna göre, öncelikle ödenmemiş vergi borçlarından, şirketin tüzel kişiliği sorumludur. Tüzel kişinin ortağının sorumlu tutularak, 6183 Sayılı yasa hükmü uyarınca takip edilebilmesi için kamu alacağının sorumlu sıfatıyla kendisinden tahsil edileceğinin ortağa duyurulmasından önce borcun tüzel kişiye usulüne uygun biçimde tebliğ edilmesi, uyumsuzluk yaratılmak suretiyle ya da uyumsuzluk yaratılmaksızın kesinleşmiş bulunmasına rağmen vadesinde ödenmemiş olması, bu nedenlerle tüzel kişinin 6183 sayılı Yasanın 54, 55. ve müteakip maddeleri uyarınca takip edilmesi, her türlü yolla tüzel kişi hakkında mal varlığı araştırmaları yapılması ve bütün bunlara rağmen kamu alacağının tüzel kişinin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilememiş olması gerekir.

Belirtmek gerekir ki, şirket müdürleri ile ortakları arasında takip edilmesi gereken bir sıra bulunmamaktadır. Ancak şirket müdürleri, borcun tamamından sorumlu iken, şirket ortakları yalnızca sermayeleri oranında sorumludur.

Bu şartların sağlanmaması halinde, şirket müdürleri ve ortaklarına tebliğ olunan ödeme emirlerine karşı yetkili vergi mahkemesi nezdinde dava açılarak ödeme emirlerinin iptali talep ve dava edilebilecektir.

2. Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyeleri ve Ortaklarının Vergi Borçlarından Sorumluluğu

Anonim şirket ortakları Türk Ticaret Kanunu uyarınca yalnızca ödenmeyen sermaye borçlarından sorumlu tutulabilir. Anonim Şirket ortaklarının vergi borçlarından sorumlu olduğuna ilişkin 6183 Sayılı Kanun veyahut başka bir düzenleme uyarınca herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Dolayısıyla, anonim şirket ortaklarının şahsi malvarlığı hakkında şirket tüzel kişiliğinin ödenmemiş vergi borçlarına ilişkin olarak takip, tahsil, haciz yoluna gidilemeyecektir.

Ancak, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin, yukarıda değinilen 6183 Sayılı Kanun'un 35. Maddesi uyarınca şirket tüzel kişiliğinden tahsil edilemeyen vergi borçlarından sorumlu tutulması mümkündür.

Bu hususta da limited şirket müdürlerine ilişkin olarak yaptığımız açıklamalar geçerli olup, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin şahsi sorumluluğuna gidilebilmesi için, şirket tüzel kişiliği hakkında kanuni takip yolları tüketildikten sonra amme alacaklarının yine de tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması gerekmektedir. Bu halde, anonim şirkette yönetim kurulu olarak görev yaptığı döneme ilişkin borçlardan sorumluluğu doğabilecektir.

Sonuç

İzah olunduğu üzere, 6183 sayılı Kanun uyarınca tüzel kişilerin mal varlığından tamamen veya kısmen tahsil edilemeyen veya tahsil edilemeyeceği anlaşılan amme alacaklarının, kanuni temsilcilerin ve limited şirketlerde sermayeleri oranında şirket ortaklarının şahsi mal varlıklarından tahsil edilecektir. Kanuni temsilcinin ve limited şirketlerde ortağın sorumluluğu için için amme alacağının tahsil edilemeyeceğinin anlaşılması, bunun içinde şirket hakkında kanuni takip yollarının tüketilmesi ve vergi idaresince vergi borcunun şirketten tahsil edilemeyeceğinin somut bir biçimde ortaya konulması gerekmektedir. Bu hususta şirket kanuni temsilcisi ve ortaklarına tebliğ olunan vergi ceza ihbarnameleri ve ödeme emirlerine karşı, yetkili vergi mahkemesi nezdinde itiraz edilmesi mümkündür.